

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ
ФАКУЛТЕТ
П Р И Ш Т И Н А

Примљено 10. 04. 2006			
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
	62/2		

Naučno-nastavnom veću
Prirodno-matematičkog fakulteta
Univerzitet u Prištini
sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici

Na II sednici Naučno-nastavnog veća Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Prištini, sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici, održanoj 22.03.2006. godine, određena je komisija u sastavu: dr Miloš Kalezić, redovni profesor Biološkog fakulteta u Beogradu, dr Georg Džukić, naučni savetnik Instituta za biološka istraživanja "Siniša Stanković" u Beogradu i dr Radivoje Papović, redovni profesor Medicinskog fakulteta u Kosovskoj Mitrovici, za pregled i ocenu doktorske disertacije **mr Nenada Labusa** pod naslovom:

«**Varijabilnost morfoloških karakteristika šarenog daždevnjaka
(*Salamandra salamandra*) na centralnom Balkanu**»

Posle pregleda doktorske disertacije podnosimo Naučno-nastavnom veću Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici, sledeći

IZVEŠTAJ

I. Cilj doktorske disertacije

Osnovni cilj rada je istraživanje varijabilnosti morfoloških karakteristika, kako morfometrijskih tako i kvalitativnih, populacija šarenog daždevnjaka (*Salamandra salamandra*) sa područja centralnog dela Balkana. Rezultati dobijeni na ovaj način bili bi značajan doprinos rešavanju problema specijacije ove vrste na Balkanskom poluostrvu, odnosno sistematike šarenog daždevnjaka.

II. Organizacija i sadržaj doktorske disertacije

Disertacioni rad mr Nenada Labusa napisan je na ukupno 93 arapskim brojevima paginiranih stranica. U odvojenom prilogu, na 25 stranica, dato je 44 tabela, 16 slika i 22 grafikona. Karakter ovog disertacionog rada uslovio je i veliki broj citiranih naučnih radova; u literaturi su date 143 reference naučnih publikacija.

Doktorand je svoj rad organizovao u sedam osnovnih poglavlja: (I) Uvod, (II) Cilj rada, (III) Objekat istraživanja, (IV) Materijal i metode, (V) Rezultati, (VI) Diskusija, (VII) Zaključci, (VIII) Literatura. Pored navedenih poglavlja, teza sadrži i izvod na srpskom jeziku.

U uvodnom delu dati su teorijski okviri disertacije, pre svega savremene sistematike i biogeografije, a potom karakteristike analiziranog područja (paleogeografske i paleoklimatološke odlike, kao i odlike faune u periodu Oligocen – Pleistocen) i, najzad, problemi taksonomskog i genetičkog diverziteta balkanske batrahofaune.

U drugom poglavlju izneti su neposredni ciljevi istraživanja koji uključuju analizu morfološke varijabilnosti šarenog daždevnjaka na centralnom Balkanu, kao i stepen diferencijacije između geografskih grupa.

U trećem poglavlju opisane su opšte morfološke i taksonomske karakteristike, kao i odlike bionomije šarenog daždevnjaka, uključujući i istorijski pregled istraživanja sistematike i filogenije ove vrste.

U četvrtom poglavlju dati su podaci o istraživanom području, uzorcima populacija, opis 17 morfometrijskih i četiri kvalitativne osobine. Ukratko su opisane statističke metode korišćene prilikom obrade rezultata (različiti postupci univarijatne i multivarijatne statistike).

U petom poglavlju izneti su rezultati morfoloških istraživanja, prvo pregled rezultata deskriptivne statistike, potom analize varijansi, analize glavnih komponenti, diskriminantne analize, kao i rezultati korespondentne analize kvalitativnih odlika. U diskusiji (VI poglavlje) dobijenih rezultata upoređeni su dobijeni rezultati sa dosadašnjim podacima o morfologiju šarenog daždevnjaka, a dat je i kritički prikaz disperzije i intraspecijske diferencijacije ove vrste. Zaključci ovog disertacionog rada (VII poglavlje) sažeti su na nekoliko stranica teksta.

III. Osnovni rezultati doktorske disertacije

Pokazno je da postoje statistički značajne razlike za većinu morfometrijskih karaktera između različitih geografskih grupa šarenog daždevnjaka, kako mužjaka, tako i ženki. Najveću varijabilnost kod jedinki oba pola pokazuju osnovni dužinski karakteri, dok diskriminaciji među geografskim grupama kod oba pola, najviše doprinose totalna dužina tela i standardne dužine od vrha njuške do prednje i do zadnje ivice kloake. Osim toga, kod ženki veliki udeo u diskriminaciji među grupama imaju i karakteri glave. Međutim, kod oba pola ne postoji pravilnost u geografskoj varijabilnosti analiziranih karaktera, tj. razlike koje se javljaju između različitih geografskih grupa su samo međupopulacione, a ne i intraspecijske. Upoređivanje dobijenih originalnih podataka morfološke diferencijacije sa literaturnim taksonomskim podacima zasnovanim na alozimima i sekvencama mtDNK, potvrdilo je da se radi o prisustvu jednog taksona na centralnom Balkanu. Sve tri analize potvrđuju da ovo područje nastanjuje podvrsta šarenog daždevnjaka *Salamandra salamandra salamandra*. Balkansko poluostrvo, nesumljivo je bilo važan refugijalni centar tokom hladnih perioda Pleistocena, odakle se šareni daždevnjak tokom perioda interglacijacija, brzo širio na sever i istok.

IV. Mišljenje i zaključak komisije

Doktorska disertacija mr Nenada Labusa predstavlja studiju zasnovanu na sopstvenim rezultatima na morfološkoj diferencijaciji kao i podacima iz relevantne literature, o geografskoj varijabilnosti morfoloških

karaktera šarenog daždevnjaka oblasti centralnog Balkana. Komisija pozitivno ocenjuje doktorsku disertaciju mr Nenada Labusa i stoga predlaže Naučno-nastavnom veću Prirodno-matematičkog fakulteta Univerziteta u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici da prihvati referat i da odobri odbranu ovog disertacionog rada.

4. april 2006. godine

Komisija:

dr Miloš Kalezić

redovni profesor Biološkog fakulteta u Beogradu

dr Georg Džukić

naučni savetnik Instituta za biološka istraživanja "Siniša Stanković" u

Beogradu

dr Radivoje Papović

redovni profesor Medicinskog fakulteta

u K. Mitrovici